

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40544
Nom	Complementos per a la formació disciplinària en les especialitats biosanitàries
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	52 - Complementos per a la formació disciplinària de les especialitats biosanitàries	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
COLOMER PEREZ, ANNA NATURA	125 - Infermeria
SIMON CASTEL, JOSEP	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

Aquesta assignatura consta de cinc unitats temàtiques, a través de les quals es pretén abordar el que el pla d'estudis del MUPES ha establert com "Complementos per a la Formació Disciplinària" (CFD), en concret de les especialitats biosanitàries. Les especialitats biosanitàries són aquelles en les que tenen atribució docent els cossos de catedràtics/ques i professorat d'educació secundària de les especialitats d'assessoria i processos d'imatge corporal, processos de cultiu aquícola, processos diagnòstics clínics i productes ortoprotèsics, processos de producció agrària i processos sanitaris. S'inclouen també les especialitats en què té atribució docent el professorat del cos de professorat tècnic de formació professional, com ara, procediments de diagnòstic clínic i productes ortoprotèsics, procediments sanitaris i assistencials, instal·lacions i equips de cria i cultiu i, finalment, laboratori.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Este mòdul no requereix coneixements específics previs.

2024 - M.U. Prof.Educa.Secu

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Per a la formació professional s'inclourà el coneixement de les respectives professions.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.
- Informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.

- Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.
- Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.
- Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.

Conèixer el valor formatiu i cultural de mòdul corresponents de l'especialitat i els continguts que es cursen en els respectius ensenyaments.

Conèixer la història i els desenvolupaments recents dels mòduls les seues perspectives per a poder transmetre una visió dinàmica d'aquestes.

Conèixer contextos i situacions en què s'usen o apliquen els diversos continguts curriculars.

Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Ser capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Posseir les habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigit o autònom.

Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atés el nivell i formació prèvia de els/as estudiants així com l'orientació d'aquests, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.

Buscar, obtindre, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les s pròpies de l'especialització cursada.

Adquirir els coneixements i les estratègies per a poder programar les àrees, i mòduls propis de la seua responsabilitat docent.

Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.

Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, i promoure la seua capacitat per a aprendre per si mateix i amb uns altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.

Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat.

Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels seus fills.

Participar en l'avaluació, investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.

Conèixer la formació i orientació laboral, així com la interacció entre societat, treball i qualitat de vida, així com la necessitat d'adquirir formació adequada per a l'adaptació als canvis i transformacions que poden requerir les professions.

Reflexionar sobre com i en què magnitud el treball repercuteix en el procés de salut-malaltia.

Estimular la inquietud sobre el desenvolupament d'una cultura de la prevenció de la malaltia i de promoció de la salut des d'una perspectiva salutogènica, en l'educació secundària i formació professional.

Conèixer els principis de la salut laboral en els centres educatius i els principals riscos per a la salut professional dels i les docents. L'assetjament laboral en el context educatiu.

Conèixer i saber aplicar la normativa i funcionament dels diferents protocols d'atenció sanitària específica en centres educatius i per a l'atenció precoç de l'alumnat que puga presentar un problema de salut mental, així com la intervenció en autolesions i de conducta suïcida.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Els estudis històrics i socials de la ciència, la medicina i la tecnologia i la seua relació amb els processos d'aprenentatge.

Períodes històrics per a la construcció de la ciència moderna a les àrees biosanitàries i la seua relació amb els processos d'aprenentatge. Exemples de sabers a les fronteres del coneixement.

Els estudis històrics, sociològics, antropològics i filosòfics sobre ciència, medicina i tecnologia i la definició de la salut/malaltia. La seua aplicació en la docència.

El cas de les epidèmies i els avantatges de la perspectiva històrica en la comprensió dels fenòmens epidèmics i pandèmics contemporanis.

La construcció del coneixement científic, tècnic i mèdic. La producció científica en les especialitats biosanitàries, la seua relació amb l'estat de salut de la població.

El paper de la tècnica i la tecnologia en les societats contemporànies.

La medicina social, la societat medicalitzada i el caràcter sociopolític de la salut/malaltia.

Principals fonts d'informació sobre recursos en salut i estat de salut de la població.

2. Perfils professionals dels títols de la família Biosanitària. Implicacions en la construcció social i cultural de la professió.

Anàlisi de la referència del sistema productiu dins dels processos d'aprenentatge en FP.

Les competències generals, capacitats professionals, unitats de competència i el domini professional.

Les Qualificacions Professionals. Evolució de les competències professionals i la seua integració als currículums.

Anàlisi del currículum dels mòduls de les especialitats biosanitàries. Valor formatiu i cultural del mòdul de les especialitats biosanitàries.

Aprofundiment i reformulació dels continguts dels mòduls en el context del currículum de la Formació Professional. Interès, rellevància i implicacions en els diferents àmbits professionals. Valor i aplicació dels mòduls professionals en situacions quotidianes.

Lacció tutorial en la FP: característiques de les tutories, finalitats, orientació i funcions de la persona responsable de les tutories. La tutoria de grup, la tutoria de Formació en Centres de Treball, la tutoria d'FP Dual, tutories del mòdul de Projecte. La Flexibilització de IFP.

3. Ètica i legislació

La professió de professor/a de les corresponents especialitats biosanitàries. Ètica professional aplicada.

L'ètica de professorat: una ètica de la cura. Anàlisi de la responsabilitat ètica del/la professor/a com a membre dels equips docents. Els codis d'ètica professional dels professors i professores.

Drets i deures de l'alumnat d'ensenyament secundari i de Formació Professional.

Pla de Convivència. Agressions al professorat i/o entre membres de la comunitat educativa. Assetjament i tipus. Protocol de prevenció i actuació davant de l'assetjament laboral.

4. Promoció de la salut als centres educatius.

Promoció de la salut als centres educatius des duna perspectiva salutogènica i basada en Actius per a la Salut.

Normativa i protocols per a latenció precoç de l'alumnat que presenta un problema de salut mental. Protocol per a la intervenció en autolesions i de conducta suïcida.

Salut laboral en els centres educatius. Principals riscos per a la salut professional dels i les docents.

5. Formació i orientació laboral

Relacions laborals. Conflictes, negociació i equip.

Orientació i inserció sociolaboral.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	19,00	100
Classes de teoria	19,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Treball en grup	4,00	100
Altres activitats	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Estudi i treball autònom	42,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Activitats presencials

Classes teòric-pràctiques: Classes presencials teòric-pràctiques en les quals es treballaran els continguts del mòdul, es debatrà i es realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, etc..

Treball de grup: Dinàmica interactiva d'aprenentatge cooperatiu per a l'elaboració d'un treball o treballs sobre continguts del programa amb possible exposició pública.

Tutories: Període formatiu realitzat pel professor amb els alumnes per a revisar i discutir materials i temes de les classes.

Avaluació: Proves orals i escrites per a la valoració dels continguts teòric-pràctics, autoavaluació i presentació de treballs individuals i en grup.

Activitats complementàries: Altres activitats formatives relacionades amb el mòdul: conferències, jornades, tallers, visites, etc..

Activitats no presencials

Estudi i treball autònom

- Estudi i preparació dels continguts. parell
- Elaboració de tasques i treballs individuals i de grup. parell
- Elaboració de documents. parell
- Estudi i preparació de proves orals i/o escrites.

En funció de les competències, dels objectius d'aprenentatge i dels continguts s'utilitzaran diversos mètodes: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació individuals i grupals, etc. S'utilitzarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de les alumnes i els alumnes en les classes, incloent explicacions del professorat per a clarificar els pressupostos teòrics. S'usarà el debat quan escaigui i es desenvoluparan treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica del mòdul.

AVALUACIÓ

Avaluació de l'assignatura en Primera Convocatòria

L'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà combinant diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que desenvoluparan en l'assignatura. Els procediments d'avaluació per a la primera convocatòria seran:

a) Assistència, actitud i participació.

b) Treballs, activitats i/o projectes d'aula realitzats per l'estudiantat, que poden ser:

I) Activitats individuals.

II) Activitats de grup menut (parella) o gran grup (5-6 persones).

III) Exposicions de l'alumnat.

IV) Productes d'aprenentatge de competència digital docent (individuals o grupals).

c) Prova escrita (examen) a la fi de el període formatiu, amb qüestions d'opció múltiple (tipus test) i altres preguntes de resposta breu o de desenvolupament i argumentada. El/la docent que considere oportú realitzar-la, informarà el grup amb la suficient antelació.

Cada treball o activitat (productes elaborats en l'apartat **b**) rebrà una puntuació que pot oscil·lar entre **A + i E**. Podran realitzar-se activitats que s'autoavaluaran, és a dir, la puntuació l'atorgarà el mateix alumnat a productes elaborats pels seus/seues companys/es de grup.

S'ha aplicat aquesta ferramenta/instrument d'escala de valoració de qualificacions amb la finalitat que el futur professorat d'especialitats biosanitàries de formació professional s'habitue a diferents formats de rubriques d'avaluació, com és aquesta escala alfanumèrica, que s'empra en alguns països europeus.

Cada treball o activitat avaluada amb una puntuació alfabètica es traduirà amb la seua correspondència qualificació numèrica. De tal manera que:

A+= 10; A= 9; B+= 8; B= 7; C+= 6; C= 5; D= 4 (suspens) i E= 3 (suspens)

Finalment, es realitzarà un càlcul de nota mitjana entre totes les activitats/treballs lliurats i segons els percentatges de cada professor/a i es **determinarà la qualificació numèrica final de l'assignatura**[\[1\]](#).

En cas que el professorat determinara realitzar una **prova escrita**, aquesta contindrà 30 preguntes de tipus test (amb 3 opcions de resposta on sols 1 opció serà la vàlida) i també podrà contindre preguntes de caràcter qualitatiu amb resposta breu o de desenvolupament i argumentada.

La part tipus test, s'avaluarà atenent al criteri:

Qualificació obtesa = [(encerts - (errors/nº opcions - 1)) × 10] / nº qüestions

Consideracions importants:

- 1) Per a superar l'assignatura serà obligatori superar cadascun dels components que conformen l'avaluació: apartats a i b (el c, sols si s'escau).
- 2) Per a superar l'apartat **b** caldrà obtindre una qualificació **mínima de C (5 punts)** en cadascun dels productes o activitats/treballs d'avaluació lliurats.
- 3) En cas de realitzar-se una **prova escrita**, s'ha d'obtindre una puntuació mínima de **5.0 punts** (sobre 10 punts) per superar l'assignatura.

Avaluació de l'assignatura en Segona Convocatòria

L'avaluació de l'assignatura de CFD en segona convocatòria es portarà a terme en els casos que l'alumnat no haja superat l'assignatura en primera convocatòria: per no haver superat els productes d'avaluació parcials amb una qualificació mitja de **C (5 punts)** o no haver assistit a les classes presencialment. En aquesta avaluació en segona convocatòria, **serà recuperable el contingut conceptual** i aquest es realitzarà mitjançant una **prova escrita**, que podrà contindre preguntes de caràcter qualitatiu amb resposta breu o argumentada i, en tot cas, contindrà 30 preguntes tipus test (amb 4 opcions de resposta on sols 1 opció serà la vàlida).

Aquesta prova també podria contindre preguntes de caràcter qualitatiu amb resposta breu o argumentada.

El percentatge de valor d'avaluació d'aquesta activitat recuperable no podrà superar el *60% de la nota final.

Les activitats no recuperables seran, en tot cas, aquelles desenvolupades en grup.

[1] La puntuació definitiva s'aten a la Normativa de qualificacions de la Universitat de València, aprovada en Consell de Govern de 27 de gener de 2004 (ACGUV 12/2004) i modificada en Consell de Govern de 24 de juny de 2008 (ACGUV 102 / 2008).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Unitat temàtica 1

Barona, J.L. (2003). Història del pensament biològic. 2ª edició, València, Universitat de València.

Barona, J.L. (1991). Introducción a la medicina. Valencia, Universitat de València.

López Piñero, J.M. (2005). Historia de la medicina. Madrid, Albor Libros.

- Unitat temàtica 2

<http://www.todofp.es/>

<http://www.mecd.gob.es/educacion-mecd/>

<http://www.cece.gva.es/es/>

<http://www.todofp.es/todofp/que-como-y-donde-estudiar/que-estudiar/ciclos.html>

<http://www.mecd.gob.es/fponline.html>

http://www.cece.gva.es/eva/es/fp_distancia.htm

http://www.cece.gva.es/eva/es/inno_convocaproyectos.htm

http://mestreacasa.gva.es/web/cefirefp/programas_europeos

<http://www.ite.educacion.es/es/intef>

<http://educalab.es/recursos/procomun>

<http://www.oapee.es/oapee/inicio/ErasmusPlus/con-2015-gestion/convocatoria-2015.html>

<http://www.sepie.es/>

http://www.isabelperez.com/clil/clicl_m_2_2.htm

<http://www.cece.gva.es/ocd/sedev/es/tilc.htm>

<http://portaleducativo.educantabria.es/web/lenguas-extranjeras/clil/emile/aicle>

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/>

<http://www.todofp.es/todofp/orientacion-profesional/movilidad.html>

<https://www.etwinning.net/es/pub/index.htm>

<http://www.mecd.gob.es/fponline/mas-informacion/oportunidades-de-movilidad.html>

<http://www.todofp.es/todofp/Actualidad/becas-premios/becas/movilidad/profesores.html>

<http://mestreacasa.gva.es/web/cefirefp>

<http://www.insht.es/portal/site/Insht/menuitem.cfcbb9e77253bfa0f42feb10060961ca/?vgnnextoid=1d19bf04b6a03>

<http://www.prl-sectoreducativo.es/video.html>

- Unidad temática 2

<http://www.insht.es/portal/site/Insht/menuitem.1f1a3bc79ab34c578c2e8884060961ca/?vgnextoid=8949e23615d>

<http://www.ilo.org/global/about-the-ilo/mission-and-objectives/lang--es/index.htm>

<http://www.prevenciondocente.com/riesgo.htm>

<http://www.eumed.net/rev/ced/10/amg.htm>

<http://www.juntadeandalucia.es/educacion/salud/com/jsp/contenido.jsp?pag=/salud/contenidos/RiesgosProfesion>

- Unidad temática 3

Altarejos, F.; Ibáñez-Martín, J.A.; Jordán, J.A. (2005). Ética docente. España: Ariel.

DECRET 39/2008, de 4 d'abril sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts per fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis. DOCV Núm. 5738, 09-04-2008. Pàg. 55906-31.

LEY 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias. BOE núm. 280, sábado 22 noviembre 2003. Pág. 41442-58.

Medina Castellano, C. D. (2001). Ética y legislación. Madrid: DAE, SL.

Alvarado García, A. (2004). La ética del cuidado. Revista Aquichan. Año 4, N° 4: 30-39. Bogotá, Colombia, octubre 2004.

Gracia D. (2008). Fundamentos de Bioética. Madrid: Editorial Triacastella.

Gilligan C. (1985). La Moral y la Teoría, Psicología del desarrollo femenino. México: Fondo de Cultura Económica.

Alberdi Castell, R.; Arriaga Piñeiro, E.; Zabala Blanco, J. (2006). La ética del cuidado. Rev. Rol Enf. 2006, 29(3): 191-198.

- Unitat temàtica 4

Las mismas que la Unitat Temàtica 2

Complementàries

- Unitat temàtica 1:

Báguena, M.J. (2008). El avance tecnológico y médico. En: F. Martínez Roda (dir.), Historia del mundo contemporáneo. Valencia, Tirant lo Blanch, pp. 569-615.

Barona, J.L. (1991). La fisiología. Origen histórico de una ciencia experimental. Torrejón de Ardoz, Akal.

- Unitat temàtica 3:

Noddings N. (1984). Caring: a feminine approach to morality and moral education. Berkeley: University of California Press.

Noddings N. (1992). The challenge to care in schools: an alternative approach to education. New York: Teachers College Press.

Noddings N. (1995). Philosophy of education. Boulder, CO: Westview Press.